אמרי שפר — פרשת ויצא

אמרי שפר · להדפסה · מבית דוד

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה וגו' ופרש"י לכך נאמר ויצא לפי שיציאתו של צדיק עושה רושם כל זמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה כו'. צריך להבין מהיכן הוא דיוקו של רש"י ז"ל וכי באיזה לשון אחר יאמר הכתוב. ונראה דלכאורה הדבר תמוה מאד מה שמצינו בכל הצדיקים הקדושים שהיו עוסקים בצרכי עוה"ז כל א' לפי הנהגתו, כמו באברהם שנאמר בו ויטע אשל בבאר שבע כו' וכן ביצחק נאמר ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים מכאן משמע שהי' עוסק בזריעת האדמה ובחפירת בורות כמו שנאמר וישב יצחק ויחפור בארות המים. וכן יעקב הי' עוסק כל ימיו במלחמות ובישובו של עולם וכן יוסף משה ואהרן דוד ושלמה הי' לכל א' עסקים גדולים בעניני העוה"ז. ולפי דרך השכל הפשוט לא הי' להם לפנות כלל אל עסקי עוה"ז רק לדבק מחשבתם תמיד בעולמות העליונים ולייחד היחודים והזיווגים כיד ד' הטובה עליהם בגודל השגת נשמתם הקדושים כמו מלאכי מרום שכל אחד ממונה על איזה השפעה טובה כגון מיכאל רפאל גבריאל שהם דבוקים תמיד באלהותו ית' ואינם זזים משם אפילו רגע א' וע"י דביקותם הם מקבלים האור הקדוש ומשפיעים למטה כך הי' ראוי לכל צדיק שלא יתן עיניו כלל על המעשים אשר נעשה תחת השמש בעוה"ז רק שיהא לבו דבוק תמיד במקור העליון כך הי' נראה לכאורה. אבל באמת לא כן הוא כמו שמצינו בספרים הקדושים היינו לפי שהאדם נברא בחומר וצורה והבחירה נתונה ביד האדם להטות לאיזה צד שירצה ע"כ צריך האדם שיתן את עיניו למטה ואת לבו למעלה, ואפילו הצדיק הגדול והקדוש שבדור צריך לראות את עצמו שפל ומעורב עם הבריות וישפיל את עצמו מן מדרגתו שידע בכל עניני העוה"ז את כל המעשים אשר נעשה תחת השמש ומה הוא החסרון והעיכוב של בני אדם לעבודתו ית"ש ולהדריכם בדרך אמת ואח"כ הוא חוזר במחשבתו הק' אל העולמות העליונים ומשפיע להם כל הטובות וכל הברכות ישועות ונחמות. וכמו שמצינו במשה רבינו ע"ה כמו שנאמר ויצא משה אל אחיו וירא בסבלותם ר"ל שיצא ממדרגתו וראה בצרכיהם של ישראל והדריכם בדרכי השי"ת מדרגא לדרגא עד שנגאלו ופתחלהם מ"ט שערי בינה. וכשבאו לקבלת התורה התחיל שוב לפרוש עצמו מעניני העולם כדי לטהר ולקדש את מחשבתו ויהא דבוק באור העליון והי' פרוש ונבדל לגמרי כמו שכתוב ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל והי' ממש כאחד מן המלאכים, ועכ"ז ראה גם בפעם הזאת שאין יוצא ידי חובתו בזה ובלתי אפשרי להמשיך את שפע הקודש לעוה"ז עד שיתקשר את עצמו עם כלל ישראל בעניני העוה"ז כנ"ל לכך נאמר וירד משה מן ההר אל העם ר"ל ירד והשפיל א"ע ממדרגתו הרמה אל עניני צרכי בני ישראל ואח"כ בעלייתו עם המחשבות האלה פתח להם שער קדושה אשר יושפע להם דרך שם כל הטובות והברכות והחסדים העליונים ואח"כ השפיל את עצמו שוב ודיבק א"ע עם בני ישראל פעם שנית ובעלייתו נשא לבו לשמים ופתח להם עוד שער קדושה יותר גבוה וכן פעם שלישית ורביעית וכו' עד שפתח להם מ"ט שערי בינה ושער החמשים

לא הי' ביכולתו להשיג כמבואר בזוהר הקדוש על פסוק עד כי יבא שילה בגימ"ט משה וכל זמן שלא יהא שמו שיל"ה לא ישיג את שער החמשים. וזה שאמר משה לישראל קודם מותו בן מאה ועשרים שנה אנכי לא אוכל עוד לצאת ולבא דלכאורה הלשון לצאת ולבא אין לו שחר לפי פשוטו. אבל לפי דברינו פרושו כמשמעו שלא אוכל עוד לצאת ממדרגתי ולחזור ולבא למדרגתי הראשון כאשר עשיתי עד עתה מחמת שלעת זקנה נחלש כח הגוף ואין אדם יכול לעסוק בעניני עוה"ז כמקדם. והנה ידוע כי נשמת יעקב ומשה היו ממקור א' כמבואר בזוהר הק' יעקב מלבר משה מלגאו, ולכן היה מעשיו ג"כ דוגמת משה כנ"ל. וזה שאמר הכתוב ויצא יעקב מבאר שבע ר"ל שיצא מן עניני עוה"ז כי עוה"ז מכונה בשם באר שבע לפי שהעולם עומד על התורה שיש בה שבעה ספרים עם פסוק ויהי בנסוע הארון כידוע ע"ש חצבה עמודי' שבעה. וילך חרנה ויפגע במקום ר"ל שהלך לאסוף ולקבץ את כל הניצוצות הקדושות שנפלו בקליפה שהם עולים ע"י שם הקדוש חב"ו היוצא מן פסוק חיל בלע ויקאנו והם ר"ת חרנה ויפגע במקום הם אותיות חב"ו. וכדי להבין הענין של ניצוצות קדושות נאמר כי כל מה שאדם עושה עבירה בא' מאבריו שיש בו חיות קדושה מהבורא ית' אזי נופל אותו חלק הקדוש אל הקליפה והצדיק ע"י דביקותו בו ית' הוא מעלה אותן הניצוצות אל שורשם כדי שיתמלא שמו הקדוש ית' עם כל חלקי הקדושה ויאיר בכל העולמות ובכל בחינה ובחינה כידוע. וזה שאמר הכתוב ויפגע במקום ר"ל אחר שדיבק את עצמו בהקב"ה שהוא מקומו של עולם ועשה את כל תפילתו קבע ועיקר בשביל שמו ית' שיהא מלא וכמ"ש לעיל על פסוק ויעתר יצחק לה' וכמ"ש דוד המלך ע"ה ואני תפלתי לך ד'. ואחר שבא אל דביקות העליון ומאס בכל עניני עוה"ז אז וילן שם כי בא השמש ר"ל אז עלה צער ותלונה בלבו שלאותו צדיק על גודל החשכות של עוה"ז שאינו מאיר באור התורה. ויקח את אבני המקום וישם מראשותיו ר"ל שנתן כל המחשבה שבראשו על האותיות הקדושים שהם מצורפים בשמו ית'. וישכב במקום ההוא ר"ל שראה שיש כ"ב אותיות התורה גם בעוה"ז ואין להם שום אור להאיר עינינו כמו שהם מאירים בעולמות העליונים. ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה ר"ל הראה לו בחלומו שלא יצער ע"ז מה שנראה בעיניו כמו שבירה ונפילה לאורות הקדושים כי הוא רק כמו סולם המוצב ארצה וראשו מגיע השמימה כך התורה אעפ"י שבעוה"ז היא סתומה וחתומה שאין יכולים להשיג האורות הקדושים והרזין קדישין שבכל אות ואות על כל זה ראשה מגיע השמימה. והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו ר"ל הצדיקים שהם נקראים מלאכי אלקים יכולים לעלות במחשבתם לעולמות הקדושים ע"י התורה ויורדים משם השפעות טובות לישראל כמו שאמר הכתוב עץ חיים היא למחזיקים בה דרכיה דרכי נועם כו' אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד: